

Josefiina Blomberg & Verna Hirvonen

KORONA AJAN HEIJASTUMINEN KOTKAN OHJAAMON YKSILÖKÄYNTTEIHIN

Opinnäytetyö

Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto

Sosionomikoulutus

2022

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tutkintonimike	Sosionomi (AMK)
Tekijä/Tekijät	Josefiina Blomberg & Verna Hirvonen
Työn nimi	Korona ajan heijastuminen Kotkan Ohjaamon yksilökäynteihin
Toimeksiantaja	Kotkan Ohjaamo
Vuosi	Tammikuu 2022
Sivut	37 sivua, liitteitä 4 sivua
Työn ohjaaja(t)	Auli Jungner

TIIVISTELMÄ

Tässä opinnäytetyössä on tutkittu, miten covid-19-pandemia on heijastunut Kotkan Ohjaamon yksilökäynteihin. Tarkoituksena oli selvittää, olivatko yksilökäyntien aiheet, määrä ja pituus muuttuneet. Covid-19-tauti on vuodesta 2019 hankaloittanut nuorisotyötä ja luonut muutoksia nuorisotyön työmenetelmiin ja palvelun muotoihin. Useampi virallinen taho on arvioinut, että covid-19-pandemia tulee vaikuttamaan pitkälle tulevaisuuteen. Yhdeksi haavoittuvaiseksi ikäryhmäksi on arvioitu nuoret aikuiset, joiden elämäntilanteet ovat hyvin erilaisia ja tämän takia vaikutukset näkyvät monenlaisin tavoin heidän elämässään. Opinnäytetyössä teoreettinen viitekehys käsittelee nuorisotyötä, Ohjaamo-toimintaa, nuoruutta elämänvaiheena ja nuoruuden nivelvaiheita ja koronavirus-tautia maailmanlaajuisesti sekä Suomen näkökulmasta. Opinnäytetyön toimeksiantajana toimi Kotkan Ohjaamo.

Opinnäytetyö toteutettiin kvantitatiivisella tutkimusmenetelmällä. Käytännössä siinä tutkittiin Kotkan Ohjaamon 18–24-vuotiaiden asiakaskirjauksia yksilökäynneistä, joista ilmenee käyntien asiointitavat, asiointien aiheet, asiointien kestot ja asiakaskäyntien määrät. Vertailuvuotena käytettiin vuoden 2019 kirjauksia, jolloin koronavirustautia ei vielä Suomessa esiintynyt. Koronavuotena käytettiin vuoden 2020 kirjauksia, jolloin koronavirustauti levisi Suomeen. Opinnäytetyössä käytetyt tutkimusaineistot olivat anonyymeja. Tavoitteena oli löytää vertailuvuoden ja koronavuoden välillä eroavaisuuksia ja yhtäläisyyksiä sekä tuottaa konkreettista tutkimustietoa viruksen heijastumisesta Kotkan Ohjaamon yksilökäynteihin. Tutkimuksen avulla Kotkan ohjaamo pystyy hyödyntämään tuloksia palvelun tuottamisessa ja kehittämisessä nykytilanteessa ja tulevaisuudessa.

Tutkimustuloksista selvisi, että asiakaskäyntien määrä laski huomattavasti vertailuvuoden ja koronavuoden välillä. Vuonna 2019 asiakaskäyntien määrä oli 442 ja vuonna 2020 vain 147. Käyntien pituudet eivät huomattavasti muuttuneet vuosien välillä ja asiointitavoista suosituin molempina vuosina oli paikalla asioiminen. Kuitenkin puhelimella ja etäyhteyksillä asioiminen nousi hieman koronavuotena. Tutkimustuloksista selvisi, että koronavuotena aihe *hyvinvointi ja terveys* nousi verrattuna vertailuvuoteen. Muut aiheet eivät huomattavasti nousseet tai laskeneet. Tutkimustuloksista selvisi myös, että muuta kuin suomea puhuvien nuorten asiakasmäärä laski yli puolella käynneistä.

Asiasanat: koronavirus, covid-19-pandemia, nuorisotyö, nuoret, Ohjaamo

Degree	Bachelor of Social Services
Author (authors)	Josefiina Blomberg & Verna Hirvonen
Thesis title	Effect of corona virus on individual visits of Ohjaamo Kotka
Commissioned by	Ohjaamo Kotka
Time	January 2022
Pages	37 pages, 4 pages of appendices
Supervisor	Auli Jungner

ABSTRACT

In this thesis it has been studied how the covid-19-pandemic has reflected to the individual visits of Kotka Ohjaamo. The purpose was to find out if the subjects, quantity and length of the individual visits had changed. Since 2019 the pandemic has complicated youth work and created changes to the work methods and service forms. Many official organizations have estimated that covid-19-pandemic will affect the future long. One of the most vulnerable age groups has been defined young adults whose life situations are very different and because of this the effects are reflected in many different ways on their lives. In this thesis the theoretical framework process with youthwork, Ohjaamo-action, youth as a stage of life, turning points of youth and covid-19-pandemic globally and from Finland's perspective. The thesis was made for Kotka Ohjaamo.

This thesis was made by using quantitative research method. It examined the customer records of Kotka Ohjaamo's 18–24-year old individual visits, which show the methods of the transaction, the topics of the transaction, the length of the transaction and the quantity of the customer visits. The registrations of the year 2019 were used as the comparison year, when the corona virus was not active in Finland. As the corona year was used year 2020 when corona virus spread to Finland. The research material used in this thesis were anonymous. The purpose was to find differences and similarities between the comparison year and the corona year, and to produce concrete research data on the reflection of the covid-19-pandemic to the individual visits of Kotka Ohjaamo. With the help of this research Kotka Ohjaamo will be able to utilize the results in the provision of the services and development of the services in the current situation and in the future.

The results of the survey showed that the number of the customer visits decreased significantly between the comparison year and the corona year. The number of customer visits was 442 in 2019 and decreased to 147 in 2020. The length of the visits did not change significantly between the comparison year and the corona year, and the most common way of the transaction in both years was to visit on the spot. However, transactions over the phone and remote connections increased slightly during the corona year. The results of the research showed that in the corona year the topic *well-being and health* increased compared to the comparison year. The other topics did not make a significant change. The results also showed that the number of not speaking Finnish clients decreased by more than half.

South-Eastern Finland
University of Applied Sciences

Keywords: corona virus, covid-19-pandemic, youth work, young people, Ohjaamo

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	KORONAVIRUSPANDEMIA	7
3	NUORUUS ELÄMÄNVAIHEENA JA NUORUUDEN NIVELVAIHEET	9
3.1	Nuorten syrjäytyminen ja psyykkinen hyvinvointi	10
3.2	Kouluttautuminen.....	11
3.3	Työura	13
4	NUORISOTYÖ.....	13
4.1	Ohjaamo	14
4.2	Kotkan Ohjaamo.....	16
5	AIKAISEMPIA TUTKIMUKSIA.....	17
6	TUTKIMUSASETELMA JA OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS	20
6.1	Tarkoitus, tavoitteet ja tutkimuskysymykset.....	21
6.2	Määrällinen tutkimusmenetelmä	21
6.3	Aineistonkeruun toteutus ja analyysimenetelmien soveltaminen	22
7	TUTKIMUSTULOKSET	23
7.1	Asiakaskäyntien aiheet	23
7.2	Asiakaskäyntien määrä ja pituus	24
7.3	Asiointitapa ja äidinkieli.....	25
8	TULOSTEN ANALYSOINTI JA JOHTOPÄÄTÖKSET	27
9	POHDINTA	30
9.1	Eettisyys ja luotettavuus	31
9.2	Jatkotutkimusaiheet.....	32
	LÄHTEET.....	33

LIITTEET

Liite 1. Tutkimuslupahakemus

1 JOHDANTO

Nuoruus on silta, aikakausi ja välivaihe ihmisen elämässä. Nuoruus on elämänvaihe, jota tulee arvostaa omana vaiheenaan. (Leskisenoja & Sandberg 2019, 32.)

Suomessa koronavirustaudin levitessä maaliskuussa 2020 julistettiin poikkeusolot valtakunnallisesti. Virus levisi nopeasti, jolloin hallitus alkoi miettimään toimia viruksen leviämisen estämiseksi. Palveluita suljettiin, jolla pyrittiin vähentämään kasvokkain kohtaamista estääkseen viruksen tarttumista väestöön. Suurimmaksi osaksi palvelut siirtyivät myös sähköisiin palveluihin ja etäyhteydenpitoihin. Myös esimerkiksi nuorisotilat ja kirjastot pidettiin kokonaan kiinni sekä harrastustoimintaa rajoitettiin viruksen levitessä.

Opinnäytetyömme tutkii, miten covid-19-pandemia on heijastunut Kotkan Ohjaamon yksilökäynteihin. Opinnäytetyön tarkoituksena on kartoittaa, miten yksilökäynnit ovat muuttuneet koronavirustaudin myötä. Vertailemme vuotta 2020 maaliskuusta helmikuuhun 2021, jolloin virus rantautui Suomeen. Työssämme tutkitaan ja analysoidaan Ohjaamon valmista tietokantaa Kotkan Ohjaamon yksilökäynneistä, jossa asiakkaat ovat rajattu 18–24-vuotiaisiin nuoriin. Yksilökäynneillä tarkoitetaan sitä, että nuoren on mahdollisuus hakeutua matalan kynnyksen info- tai neuvontapalveluihin ilman rekisteröitymistä Ohjaamon asiakkaaksi tai riippumatta siitä, missä muissa palveluissa nuori on saman aikaisesti asiakkaana tai missä nuoren kotikunta sijaitsee. Yksilökäynnin aihe määräytyy nuoren mahdollisen ongelman tai asian mukaisesti.

Ohjaamo on kaikille alle 30-vuotiaille tarkoitettu palvelu, josta saa tukea ja apua monenlaisiin asioihin. Asiakas voi hakea apua esimerkiksi opiskeluun, työllistymiseen ja asumiseen. Ohjaamon toiminta on asiakkaalle maksutonta ja se on matalankynnyksen palvelu. Ohjaamon perustehtävänä on tukea ja antaa tietoa sitä tarvitseville sekä auttaa ongelmissa eteenpäin. (Kenelle Ohjaamo on tarkoitettu? s.a.) Ohjaamot ovat merkittävin suomalaisen nuorisotakuun puitteissa aloitettu toiminta, johon valtio päätti suunnata Euroopan sosiaalirahaston työllisyyttä edistävää rahoitusta vuosina 2014–2020. Vuosina

2014–2020 Ohjaamotoimintaan ja sen kehittämiseen on suunnattu yli 53 miljoonaa euroa julkista rahoitusta. Kohtaamo-hanke tukee valtakunnallisesti Ohjaamoiden toimintaa ja Ohjaamoja kehitetään eri ministeriöiden yhteistyönä, joissa mukana ovat työ- ja elinkeinoministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö sekä sosiaali- ja terveysministeriö. (Ohjaamot – monialaista yhteistyötä, vaikuttavuutta ja uutta toimintakulttuuria 2020.)

Opinnäytetyön aihe on ajankohtainen, sillä covid-19-pandemia on heijastanut koko yhteiskunnan toimintaan. Tutkimuksella tuodaan esille nuorten näkökulmaa, sillä nuorten aiheet ja ongelmat ovat ajattomia. Halusimme selvittää, ovatko nuoret päässeet Ohjaamon palveluiden piiriin pandemiasta huolimatta. Ennen viruksen tuloa Suomeen Ohjaamon yksilökäynnit ovat toteutuneet pääasiassa Ohjaamon tiloissa, jolloin nuori on voinut kävellä sisään esimerkiksi ilman ajanvarausta, sillä Ohjaamo oli auki maanantaista perjantaihin kello 9–17. Viruksen leviämisen ja rajoitustoimenpiteiden myötä Ohjaamo joutui toteuttamaan yksilökäynnit pääasiassa ajanvarauksella ja etäyhteyksillä.

Ohjaamo pystyy hyödyntämään tutkimusta, sillä siitä saa konkreettista näyttöä covid-19-pandemian heijastumisesta yksilökäynteihin ja niiden sisältöön. Tutkimuksen avulla pystytään varautumaan mahdolliseen samankaltaiseen tilanteeseen sekä kehittämään Ohjaamon palveluiden saatavuutta ja toimintaa.

Opinnäytetyön teoreettinen viitekehys aloitetaan kertomalla yleisesti koronapandemian vaikutuksesta yhteiskuntaan. Tämän jälkeen käydään läpi nuoruutta elämänvaiheena ja nuoruuden nivelvaihetta, joihin Ohjaamosta pystyy apua saamaan. Nivelvaiheiden jälkeen määritellään nuorisotyötä, Ohjaamon toimintaa valtakunnallisesti sekä Kotkan Ohjaamon toimintaa sekä aikaisempia tutkimuksia. Teoreettisen viitekehyyksen jälkeen avataan tutkimuksen toteutusta, tuloksia, johtopäätöksiä ja lopuksi pohdintaa.

2 KORONAVIRUSPANDEMIA

31.12.2019 maailman terveysjärjestö (World Health Organization) raportoi ensimmäisen kerran tuntemattomista keuhkokuumeetartunnoista Wuhan-nimisessä kaupungissa Kiinan Hubein maakunnassa. Ilmeni, että tartunnan taustalla oli uusi covid-19-tauti, joka on tarttuva ja akuutti hengityselinsairaus.

Maailman terveysjärjestö julisti kansainvälisen huolenaiheen kansanterveydelisestä hätätilanteesta 30.1.2020. Julistuksen jälkeen tartuntatilanne kärjistyi ja virus alkoi levitä ympäri maailmaa eri väestöihin, jolloin Maailman terveysjärjestö muutti lausuntoaan kertomalla maailman kärsivän virallisesti pandemiasta 11.3.2020. (BMJ – Best practice 2021.)

Yleisen näkemyksen mukaan Kiinan hitaat ja puutteelliset toimenpiteet pandemian alussa edistivät tartuntojen leviämistä ja vaikeuttivat tartuntojen hillitsemistä. Alussa koronaviruksesta tiedettiin hyvin vähän, eikä esimerkiksi sen tarttuvuudesta, vaarallisuudesta tai alkuoireista ollut tietoa. 23.1.2020 Wuhanin kaupunki ja sitä ympäröivät alueet laitettiin karanteeniin. (Vuolle 2021.)

28.1.2020 ensimmäinen koronavirustartunta Suomessa todettiin kiinalaisella turistilla, jolloin Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL ilmoitti, että tartunta ei aiheuta paikallisten erityistoimien lisäksi muita toimia, koska kyseessä oli yksittäinen tartunta. Samaan aikaan THL ilmoitti myös, että Suomessa on hyvät valmiudet hoitaa tämänkaltaisia tapauksia, eikä suomalaisten tule olla huolissaan. Alle kolme viikkoa myöhemmin myös Suomessa aloitettiin poikkeukselliset toimenpiteet, jotta viruksen leviämistä estettäisiin. (Vuolle 2021.)

Vaikutus Suomessa

Covid-19-pandemian vaikutus on näkynyt laajasti Suomessa, joka on aiheuttanut väistämättömästi hämmenystä ja huolta suomalaisessa yhteiskunnassa. Suomessa pandemia on vaikuttanut yhteiskunnan eri toimijoihin ja instituutioihin. Tämä on aiheuttanut fyysisiä, sosiaalisia sekä psykologisia vaikutuksia, joihin toivotaan eri toimijoiden nopeaa reagointia, jotta yhteiskunta kuormittuisi pandemian aiheuttamista vahingoista mahdollisimman vähän. (Koronapandemian hyvät ja huonot seuraukset lyhyellä ja pitkällä aikavälillä 2020.)

Mitä pidempään kriisi jatkuu ja sen aiheuttamat jälkivaikutukset tekevät tuhoa tai pahimmassa tapauksessa lisääntyvät, sitä enemmän se kuormittaa ihmisiä, ammattiauttajia ja päättäjiä. Tavallinen arki elämässä on voimavara, joka auttaa jaksamaan paremmin päivittäisissä toiminnoissa ja tuo toiveikkuutta omaan tulevaisuuteen. Koronakriisin aiheuttamat toimenpiteet ovat vaikuttaneet jokaisen suomalaisen elämään, mikä on pakottanut suomalaiset

muuttamaan oman elämänsä normeja. Kun normeja muutetaan, on väestön väkisin opeteltava elämään arkea, joka elää päättäjien toimenpiteiden mukaan. (Koronapandemian hyvät ja huonot seuraukset lyhyellä ja pitkällä aikavälillä 2020.)

Yhteiskunta, jossa vallitsee pandemia, on hyvin haasteellinen ja negatiivisilta vaikutuksilta ei voi välttyä. Pandemian jälkeistä elämää on hyvin vaikeaa arvioida ja useat aiheeseen liittyvät tutkimukset korostavat, että tutkimustulokset ovat suuntaa antavia tilanteen elävyydestä riippuen. Eduskunnan julkaisemassa tutkimuksessa *Koronapandemian hyvät ja huonot seuraukset lyhyellä ja pitkällä aikavälillä* arvioidaan, että Suomen kaltaisessa hyvinvointivaltiossa on löytynyt joustavuutta ja mukautuvuutta, minkä avulla on pystytty reagoimaan koronakriisiin nopeasti ja johdonmukaisesti. (Koronapandemian hyvät ja huonot seuraukset lyhyellä ja pitkällä aikavälillä 2020.)

Pandemian vaikutus on näkynyt elämän lähes jokaisella osa-alueella, ja sen vaikutus talouteen ja työllisyyteen ovat olleet merkittäviä. Pandemia on kohdistanut seurauksiaan rajoitustoimenpiteillä erityisesti palvelualueille, kuten majoitus-, ja ravintola-alan yrityksiin. Näillä aloilla on paljon nuoria, joiden työttömyys on pandemian myötä kasvanut. (Vuolle 2021.)

3 NUORUUS ELÄMÄNVAIHEENA JA NUORUUDEN NIVELVAIHEET

Tässä luvussa käsittelemme nuoruutta elämänvaiheena ja sen nivelvaiheita. Luvussa tuodaan myös esille nuorten mahdollisia ongelmia sekä haasteita yleisesti.

Lapsuus ja nuoruus nähdään usein sarjana siirtymiä, joista lasten ja nuorten odotetaan luovivan kohti aikuisuutta oikeassa järjestyksessä ja yhteiskunnan odotusten mukaisesti (Pekkarinen ym. 2012, 18). Ajanjakso mielletään myös usein ajaksi, jolloin huolta huomisesta ei ole. Kuitenkin lapset ja nuoret kokevat myös fyysistä ja psyykkistä uupumusta. Stressin syynä ovat muun muassa kiire, liian suuret työmäärät, menestymis- ja suorituspainet ja epävarmuus. (Karvonen 2009, 121.)

Ihmisen elämänkaaressa nuoruus on hyvin merkittävä vaihe. Silloin rakennetaan omaa itseä ja silloin fyysinen olemus, nuoren identiteetti ja minäkuva muotoutuvat. Nuoruudessa luodaan myös pohjaa aikuisiän hyvinvoinnille, mielenterveydelle ja elämäntaidoille. Nuoret kohtaavat suuria kehitystehtäviä, jotka koskevat sisäistä kypsymistä ja itsensä hyväksymistä. Nuoruuteen kuuluu oman osaamisen tunnistamista, itseluottamuksen kehittämistä, uusien taitojen oppimista, oman identiteetin pohtimista ja itsenäistymistä. Heillä on luonnostaan halu oppia uutta, kehittyä, kouluttautua ja valmistua ammattiin, itsenäistyä ja kasvaa aikuiseksi. Kuitenkin esimerkiksi monet lukiolaiset kärsivät koulu-uupumuksesta ja ammatillisessa oppilaitoksessa majoilee näköalattomia nuoria, jotka ovat menettäneet uskon itseensä ja tulevaisuuteensa. Osa nuorista voi ajautua täysin syrjään, niin tutkintojen kuin työelämän tavoittamattomiin. (Leskisenoja & Sandberg 2019, 9–31.)

Nuori tarvitsee onnistumisen kokemuksia, vahvuuksien tunnistamista ja saunoittamista sekä arvostusta kehittääkseen myönteistä minäkuvaa aikuisuutta varten. Nuori saattaa kokea epävarmuutta, pelkoa ja yksinäisyyttä. Nuori saattaa kokea epävarmuutta esimerkiksi siitä, kuinka osata tehdä itsenäisesti oikeita ratkaisuja tai kohdata erilaisia asioita. Nuoruuden tunnekuohuissa on paljon voimaa, jolloin nuori tarvitsee aikuisen ohjausta oikeaan suuntaan. (Leskisenoja & Sandberg 2019, 32.)

3.1 Nuorten syrjäytyminen ja psyykinen hyvinvointi

Nuorista 10–20 prosenttia on syrjäytymisvaarassa ja syrjäytymisen syitä on useita. Viime vuosina terveyden edistäminen, ongelmien varhainen tunnistaminen ja ennaltaehkäisy ovat olleet keskeisessä asemassa valtakunnan ja kuntien ohjelmissa. (Hamarus ym. 2014, 104–107.)

Yleisesti ottaen syrjäytyminen voidaan määritellä yksilöä yhteiskuntaan yhdistävien siteiden heikkoudeksi. Nykypäivänä syrjäytymisestä puhuttaessa yksilön ja yhteiskunnan siteiden heikkoutta tarkastellaan etupäässä yhteiskunnan kannalta. Tämä näkyy siinä, miten ”sosiaalinen” ymmärretään. Syrjäytymisen käsitettä käytetään eri tilanteissa hyvin monella tapaa. Se riippuu siitä, millä tavalla yksilö on sitoutunut tai on sitoutumatta ympärillä olevaan yhteisöön. (Hamarus ym. 2014, 187.)

Nuorten syrjäytymisen syynä on usein ulosjäämien sosiaalisesta elämästä eli ystävistä ja ystäväpiireistä. Usein hyvään elämään kuuluu ystäviä ja monen nuoren kohdalla myös kouluttautuminen ja työelämä. (Gretschel & Myllyniemi 2020, 15.) Huono koulumenestys ja erityisesti koulun keskeyttäminen on yksi ilmeisempiä nuorten syrjäytymiskehityksen taustatekijöitä (Taskinen 2001, 11).

Myös psyykinen paha olo muuttaa nuoren elämää monella tavalla. Nuorten elämänmuutoksien myllerryksissä nuori saattaa kokea oman itsen muuttumisen, kaveruussuhteiden katkeamisen ja opiskeluiden jäämisen kesken. Nuori saattaa kokea itsensä erilaiseksi muihin verrattuna, jos kokee psyykkistä paha oloa. Erilaisuuden kokemukseen voi liittyä häpeää, joka voi ilmentyä tilanteiden ja ihmisten välttelyä ja eristäytymisenä. Psyykinen paha olo voi ilmetä esimerkiksi masennuksena, harha-ajatuksina, pelkoina tai sosiaalisissa tilanteissa jännittämisenä. Onkin tärkeää, että psyykkisesti oireileva nuori ohjataan nopeasti asianmukaiseen avun piiriin. Tämä voi kuitenkin olla haasteellista sekä vanhemmille että oppilaitoksille. Ohjaamiseen ja nuoren tukemiseen tarvitaan koulun ja kodin välistä yhteistyötä. Toimivia yhteistyön lähtökohtia ovat esimerkiksi empaattisuus, nuoren asioihin perehtyminen ja luottamus. (Kiviniemi 2009, 113–115.)

3.2 Kouluttautuminen

Koulutuksesta toiseen siirtyminen ja työelämän aloittaminen nuorilla on osa aikuistumista. Koulutussiirtymät tuovat usein mukanaan uuden elämänvaiheen, sillä osa nuorista muuttaa pois kotoa ja ottaa etäisyyttä lapsuuden perheeseensä niin sosiaalisesti kuin taloudellisestikin. Tämä ei kuitenkaan tarkoita täydellistä erottautumista perheestä, sillä pohja nuorten taloudelliselle, sosiaaliselle ja kulttuuriselle pääomalle luodaan jo lapsuudessa. Perhetaustalla, ystäväpiireillä, paikalliskulttuureilla, sukupuolella ja etnisyydellä on merkitystä nuorten elämänkululle ja koulutus- ja ammatinvalinnoille. (Tolonen 2013, 35–36.)

Kasvatustieteiden tohtori Anna-Liisa Lämsä Luovin ammattiopistosta on perehtynyt vahvasti koulutuksen merkitykseen nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä. Lämsän artikkelista (2009) käy ilmi, että usein ongelmat lasten tai

nuorten koulupolulla alkaa muotoutua jo peruskoulun alkuvaiheilla. Lasten perusasenne kouluun muotoutuu usein jo suhteellisen pysyväksi varhaisina kouluvuosina. Asenteen muotoutumiseen voi vaikuttaa lapsen kokemukset itsestä oppijana ja lapsen omasta asemasta kouluyhteisössä. Muutosvaiheet ovat tärkeitä koulusuhteen muotoutumiselle. Muutosvaiheita voivat olla esimerkiksi koulun, luokan ja opettajan vaihtuminen sekä uuden oppiaineen opintojen aloittaminen. Kokemukset muutosvaiheista voivat vaikuttaa myöhemmille koulukokemuksille ja siten vaikuttaa koko myöhempään koulutusuraan. Lapsen kotitausta ja muu elämäntilanne vaikuttavat myös siihen, miten he sopeutuvat koulumaailmaan. (Lämsä 2009.)

Peruskoulun ja toisen asteen väliselle siirtymävaiheelle kasaantuu suhteellisen lyhyelle aika välille erilaisia elämänmuutoksia, jota pidetään tämän takia herkkänä ikävaiheena syrjäytymiselle. Nuoruusiän luonnolliseen kehitykseen kuuluu, että nuori siirtyy peruskoulutusta jatkokoulutukseen ja edelleen työelämään sekä siirtyminen lapsuudenkodista itsenäiseen elämään. Näiden iänmukaisten muutosten lisäksi nuorten elämässä tapahtuu usein erilaisia yksilöllisiä muutoksia, joita voivat olla esimerkiksi muutokset kaverisuhteissa tai perhetilanteessa. Nuoren voi olla vaikeaa sopeutua suuriin elämänvaiheen muutoksiin samanaikaisesti. (Lämsä 2009.)

Toisen asteen koulutukseen siirtymisen vaiheessa omaa tulevaisuutta pohtiva nuori voi kokea olevansa eksyksissä. Tällöin nuori ei välttämättä tiedä, mitä ja minne hakea opiskelemaan tai mitä ylipäätään haluaa elämässä tehdä. Nuoren on koulutusuran eri risteyskohdissa tehtävä valintoja ja päätettävä, mitä haluaa koulutusurallaan tehdä. Kaikille nuorille valintojen tekeminen ei ole helppoa. He eivät välttämättä tiedä, mitä ja minne he haluavat mennä opiskelemaan peruskoulun jälkeen tai haluavatko he ollenkaan jatkaa opintojaan. Oman koulutuspolun löytäminen on usein vaikeinta nuorille, joiden mahdollisuudet lähiyhteisön tukeen ovat kaikkein vähäisimmät. (Lämsä 2009.)

Siirtyminen peruskoulusta toisen asteen koulutukseen on suomalaisessa yhteiskunnassa tärkeää, sillä nuorten koulutuspolut alkavat moninaistua ja erilaistua, kun verraten yhdenmukaiset peruskouluvuodet jäävät taakse (Jahnukainen ym. 2019, 30.)

Jotkut nuoret eivät jatka opintojaan heti peruskoulun jälkeen ja osa nuorista keskeyttää opintonsa. Usein nuoren syy opintojen keskeyttämiselle on väärältä tuntunut ala ja nuori ei välttämättä ole tiennyt koulutukseen hakiessaan, mitä tietyn alan opintoihin sisältyy. Ohjaus ja opiskelijan yksilöllisten tarpeiden ja edellytysten huomioiminen ovat keskeisiä tekijöitä koulutuksellisen syrjäytymisen ehkäisyssä riippuen siitä, onko kyse alanvalinnasta tai toiminnasta tietyssä tilanteessa. (Lämsä 2009.)

3.3 Työura

Nuorten siirtyminen työelämään on mutkistunut. Vakituisten työsuhteiden sijaan heitä odottaa epävarmat työsuhteet ja erilaisten tukiohjelmien viidakko. Lisääntyneet ongelmat nuorien keskuudessa ovat lisänneet nuorisotyöntekijöiden, opettajien, sosiaalityöntekijöiden, työvoimaneuvojien sekä muiden lastensuojelun ja nuorten parissa toimivien viranomaisten tarvetta. (Nyyssölä & Pajala 1999, 9.)

Nyky-yhteiskunta korostaa palkkatyön merkitystä ja tämä voi kohdistaa nuoriin painetta nopeasta valmistumisesta ja työmarkkinoille siirtymisestä (Rättilä & Honkatukia 2021, 12). Hämäläisen ja Tuomalan artikkelista (2013) selviää, että tutkimukset osoittavat, että nuorena koetulla työttömyydellä voi olla vaikutuksia tulevaisuuden työuralle. Nuoret eivät esimerkiksi pysty kerryttämään itselleen työkokemusta ja sitä kautta osaamista sekä kontakteja, joita työmarkkinoilla tarvitaan. Nuoret, jotka eivät opiskele mitään tai hae työtä, ovat isoimassa vaarassa työttömyydelle ja syrjäytymiselle. (Hämäläinen & Tuomala 2013.)

4 NUORISOTYÖ

Tässä luvussa käydään läpi, mitä nuorisotyö tarkoittaa ja mitä laissa sanotaan sen toteuttamisesta. Tämän jälkeen siirrytään Ohjaamon toimintaan valtakunnallisesti sekä kerrotaan Kotkan Ohjaamon toiminnasta. Lisäksi tuodaan esille moniammatillisen yhteistyön merkitystä Ohjaamojen toiminnassa.

Nuorisolaissa säädetään muun muassa nuorisotyön ja -toiminnan edistämisestä ja valtionhallinnon ja kunnan vastuusta ja yhteistyöstä sekä valtionrahoituksesta (Nuorisolaki 21.12.2016/1285, § 1). Kunnan vastuulla on toteuttaa ja

järjestää nuorisotyötä ja -politiikkaa sekä luoda edellytykset nuorisotyölle ja -toiminnalle siten, että nuorille on suunnattuja palveluja ja tiloja sekä nuorten kansalaistoimintaa on tuettava (Nuorisolaki § 8).

Ihannetapauksessa nuorisotyö lähtee liikkeelle nuorten tarpeesta. Työ pyrkii tunnistamaan ne kuhunkin aikaan ja paikkaan kiinnittyvät kulttuurit ja ilmiöt, jotka säätelevät ja rajaavat nuorten mahdollisuuksia osallistua erilaisiin toimimisen, elämisen ja olemisen tapoihin. (Komonen ym. 2012, 11.)

Nuorten ja heidän elämänsä maailmansa muutosten ohella toimialan ohjaus asettaa ja luo perustaa kehittämiselle ja sen tarpeille. Lasten ja nuorten hyvinvointiin kohdentuva suunnittelu ja koordinaatio on voimistunut 1900-luvun lopulta lähtien sekä EU-tasolla että kansallisesti. Nuorten merkitys ja heihin kohdistuva kiinnostus on poliittisesti keskustelussa vahvistunut. Nuorten elinoloihin, osallistumiseen ja syrjäytymisen ehkäisyyn liittyvät nuorisopoliittiset kysymykset korostuvat EU-tasolla ja kansallisesti. (Komonen ym. 2012, 12.)

4.1 Ohjaamo

Ohjaamon kohderyhmänä toimii alle 30-vuotiaat nuoret ja se on matalan kynnyksen palvelu. Ohjaamo tarjoaa esimerkiksi tietoa, neuvontaa, ohjausta ja tukea laaja-alaisesti peruspalveluiden ja kattavan yhteistyöverkoston kumppanuuksia hyödyntäen. Perustana on nuorten moninaiset ja muuntuvat palvelutarpeet ja tavoitteena on esimerkiksi löytää nuoren oman koulutuksen ja työllistymisen polku. Ohjaamon avoimen toimintamallin ansiosta se kannustaa nuoria ottamaan yhteyttä oman tilanteensa kartoittamiseksi, joka voi tapahtua myös ilman lähettävää yhteistyötahoa. (Nuorisotakuu s.a.)

Ohjaamon pääasialliseen toimintaan kuuluu henkilökohtainen neuvonta ja ohjaus, tuki elämänhallintaan, urasuunnitteluun, sosiaalisten taitojen ja valmiuksien kehittämiseen sekä kouluttautumisen ja työllistymisen tukeminen. Nuoren palvelutarve ja tilanne selvitetään yksilöllisesti Ohjaamossa työskentelevien ammattilaisten toimesta tukien nuoren omaa osallisuutta. (Nuorisotakuu s.a.)

Ohjaamojen syntyä ja kehitystä taustoittaa Suomessa ja laajemmin Euroopan unionissa huoli nuorisotyöttömyydestä. Nuorten ulkopuolisuus työelämästä ja koulutuksesta liittyy usein rakenteellisiin, kulttuurisiin, institutionaalisiin ja sosiaalisiin ongelmiin. Yksilöllistävä poliittinen retoriikka asemoi Ohjaamoja ja määrittää Ohjaamossa tarjotun ohjauksen tavoitteita, toimintamuotoja ja toteutustapoja. (Toiviainen 2020, 27–28.)

Ohjaamon toimintaperiaate eroaa monin tavoin perinteisestä palvelusta: toiminta on suunniteltu juuri nuoria ja nuoria aikuisia varten, se perustuu yhden luukun periaatteeseen ja monialaisuuteen, Ohjaamo on palvelupiste, jossa tarjotaan neuvoa, tietoa, ohjausta ja palveluja, jotka liittyvät työllistymiseen, koulutukseen, elämänhallintaan ja hyvinvointiin. Ohjaamo myös kokoaa yhteen julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin toimijat. (Kyytsönen 2020, 84.)

Ohjaamossa keskitytään nuorten kokonaisvaltaiseen hyvinvoinnin tukemiseen. Siellä tarjotaan nopeaa tukea moninlaisiin kysymyksiin ja jatkopolkujen suunnitteluun yhdessä nuorten kanssa. Ohjaamojen ja nuorten palvelujen haasteeksi on huomattu, että tasapainottelu erisuuntaisten yhteiskunnallisten tavoitteiden ja normitusten välillä voi olla vaikeaa. Ohjaamon yksilöllinen ja kokonaisvaltainen ohjausote pyrkii tuottamaan hyvin ajoitettuja ja uusiakin etenemisreittejä nuorille. Ohjaamon perusajatus ei tähtää pitkäaikaisten ongelmien pureutumiseen, vaan sen tähtää enemmänkin hyvinvointia, koulutus- ja työllisyysmahdollisuuksia edistävästä ja ongelmia ehkäisevästä palveluista. Pääasiassa Ohjaamot panostavat kasvokkaiseen ohjaustyöhön, mutta ne toimivat myös eri tavoin virtuaalisesti. Tavoitteena on, että nuoret saisivat tarvitsemansa palvelut sujuvasti ja nuorisolähtöisesti ja että saadut palvelut tukisivat nuorten etenemistä elämässä. (Määttä & Souto 2020, 1–10.)

Nuoret tarvitsevat tukea ja ohjausta jokaisessa elämänvaiheessa, joista eniten pinnalle nousee jatkokoulutus ja sinne siirtyminen. Koulutusjärjestelmän rakenteet tuottavat nuorille kysymyksiä ja nuoriin kohdennettuja oletuksia. Onkin tärkeää panostaa myönteisiin kohtaamiskokemuksiin ja muistaa kohtaamisen merkitys nuoren ohjaamisessa. Hyvästä kohtaamisesta voidaan puhua silloin, kun nuori tulee kuulluksi ja nähdyksi hyvässä vuorovaikutuksessa. (Ikonen 2020, 16.) Jokaiseen uuteen paikkaan meneminen voi olla pelottavaa, jonka

takia Ohjaamoissa sisään astumisen kynnyks pyritään tekemään mahdollisimman matalaksi. On tärkeää, että nuorelle tulee sellainen olo, että Ohjaamoon on helppo tulla. (Kujanpää 2020, 19.)

Ohjaamon tarjoamissa palveluissa korostuu moniammatillisuuden merkitys nuorten asioiden eteenpäin viemisessä. Mukana on esimerkiksi työ- ja elinkeinotoimisto, erilaiset sosiaalipalvelut, nuorisotyö, työllisyyspalvelut ja kolmannen sektorin toimijoita. (Kujanpää 2020, 23.)

Moniammatillisen yhteistyön lähtökohtana on asiakas, joka pyritään huomioimaan mahdollisimman kokonaisvaltaisesti. Moniammatillista yhteistyötä voidaan kuvata sosiaali- ja terveysalan asiakastyössä eri asiantuntijoiden työskentelynä, jossa pyritään huomioimaan asiakkaan kokonaisuus. Tiedon prosessointi yhdessä eri asiantuntijoiden kanssa mahdollistaa tiedon ja taidon integroimisen yhteen asiakaslähtöisesti. Moniammatillisessa yhteistyössä korostuu asiakaslähtöisyys, tiedon ja eri näkökulmien kokoaminen yhteen, vuorovaikutus, rajojen ylittäminen ja verkostojen huomioiminen. Käsitteenä yhteistyö merkitsee sitä, että ihmisillä on yhteinen työ tai tavoite suoritettavanaan, ongelma ratkaistavana tai päätös tehtävänä. Moniammatillisuus tuo yhteistyöhön mukaan useita eri tiedon ja osaamisen näkökulmia. (Isoherranen 2004, 14.) Moniammatillisten ryhmien tehtävät ja osanottajat vaihtelevat sen mukaan, mikä on yhteisen työskentelyn kohde. Moniammatillisuus voidaan nähdä erilaisten verkostojen yhteistoimintana, viranomaisten keskinäisenä yhteistyönä ja organisaatioiden sisäisen tai ulkoisen yhteistyön muotoina. (Kekoni ym. 2019, 17.)

4.2 Kotkan Ohjaamo

Kotkaan Ohjaamo avattiin vuonna 2016 helmikuussa kauppakeskus Pasaatiin. Ohjaamon tilat ovat sittemmin siirtyneet Yhteisötalo Messin tiloihin, joka on kaikille kotkalaisille tarkoitettu yhteinen kohtaamispaikka. Se on kaikille avoin yhteisöllinen tila ja kaikki halukkaat mahtuvat mukaan. Etusijalla Messin toiminnassa ovat lapset ja nuoret. (Yhteisötalo Messi s.a.) Kuvassa 1 näkyy Kotkan Ohjaamon verkostokartta, joka kuvastaa samalla myös moniammatillisen yhteistyön merkitystä.

Kuva 1. Kotkan Ohjaamon verkostokartta

5 AIKAISEMPIA TUTKIMUKSIA

Tässä luvussa käsitellään aikaisempia tutkimuksia covid-19-pandemian heijastumisesta nuoriin. Tutkimuksia, joissa käsitellään pelkästään korona ajan heijastumista Ohjaamon toimintaan ei löytynyt julkaisuina, mutta korona ajan heijastumisesta ja vaikutuksesta nuoriin yleisellä tasolla on julkaistu useampi virallinen tutkimus.

Nuoret palveluiden piiriin

Suomalainen hyvinvointi (2018) on Terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen julkaiseman tutkimussarjan kuudes teos. Teoksessa käsitellään ajankohtaista tietoa väestön elinoloista, hyvinvoinnista, sosiaali- ja terveyspalveluiden käytöstä ja väestön asenteista. Julkaisu perustuu useisiin rekisteri- ja kyselytutkimusaineistoihin. Nuorten kokemukset sosiaali- ja terveyspalveluissa on yksi luvuista, joka on julkaistu osana tutkimussarjaa. Luvussa käsitellään Nuorten näkökulmassa sosiaali- ja terveyspalveluiden käyttöä ja heidän asenteitaan siihen liittyen. (Karvonen & Kestilä 2018).

Palvelujärjestelmällä on suuri rooli tukea väestön terveyttä ja hyvinvointia. Terveyspalveluiden lisäksi yhä useammat nuoret tarvitsevat monia sosiaalipalveluita elämänmuutosten tueksi. Useimmat vakavat sairaudet ja krooniset tilat ovat nuorilla muihin ikäryhmiin verrattavissa esiintyvyydeltään harvinaisempia, mutta silti tänä päivänä yhä useampi nuori kärsii terveyden ja hyvinvoinnin ongelmista. Nuorilla se ilmenee esimerkiksi lievempinä kroonisina sairauksina, mielenterveysongelmina ja terveyttä ja hyvinvointia vaarantavasti elintapoina. (Karvonen & Kestilä 2018).

Palveluiden piiriin hakeutumiseen vaikuttaa myös monet tiedolliset ja asenteelliset tekijät. Nuoret saattavat kokea, että tietty palvelu ei ole nuorta varten, vaan ne on suunnattu aikuisväestölle. Tämän takia on hyvin tärkeää, että nuori tiedostaa, että hänen käytössään on eri palveluita, jotka palvelevat hänen tarpeitaan. Nuorten syrjäytymisriskiä palveluiden käytössä pystytään alentamaan palvelujärjestelmän tiedon lisäämisellä ja vahvalla viranomaisten yhteistyöllä. (Karvonen & Kestilä 2018).

Valtioneuvosto – Lapset, nuoret ja koronakriisi

Sosiaali- ja terveysministeriö määräsi 25.5.2020 kansallisen lapsistrategian valmistelun osaksi ryhmän koostuen asiantuntijoista, joiden perustehtävänä oli tutkia korona ajan vaikutuksia lasten ja nuorten asemaan suomalaisessa yhteiskunnassa. Tutkimuksen työryhmä oli tehnyt tutkivaa työtä laajalla kentällä samalla hyödyntäen eri asiantuntijoita, yhdistyksiä ja eri toimijoiden kanssa tehtyä yhteistyötä. Työryhmän julkaisema ensimmäinen tutkimustyön raportti on julkaistu vuonna 2020 kesäkuussa, johon asiantuntijat kokosivat kokonaisvaltaisen katsauksen kriisin vaikutuksista lapsiin ja nuoriin. Toisessa tutkimustyön raportissa asiantuntijat syventyivät enemmän kriisin aiheuttamiin ilmiöihin, johon he samalla etsivät ratkaisukeinoja. (Lapset, nuoret ja koronakriisi 2021.)

Sosiaali- ja terveysministeriön koronatyöryhmän arviossa on tuotu laajasti esille nuorten hyvinvoinnin vajeiden kasvun ja kasautumisen ilmiöitä korona aikana. Rajoitustoimet ovat Suomessa aiheuttaneet merkittävää palveluvajetta samalla, kun koronakriisi on lisännyt monin tavoin nuorilla eri palvelujen tarvetta. Monet nuorten palvelut ovat olleet tauolla tai toimintaa on supistettu

korona aikana. Kasvokkain tapahtunut työ on siirtynyt etäyhteyksinä toteutettavaksi. Kasvokkain tapahtuvat kohtaamiset ovat nuorten kannalta tärkeitä, eikä niitä voi monenlaisissa tilanteissa toteuttaa riittävän laadukkaasti etäyhteydessä. (Lapset, nuoret ja koronakriisi 2021.)

Korona aika aiheuttaa nuorissa entistä enemmän huolta ja epävarmuutta tulevaisuuteen liittyvissä asioissa ja maailman tilanteesta. Epävarman tulevaisuuden edessä itsenäistyvät nuoret tarvitsevat tukea laajemmin, kuin vain ohjausta koulutukseen tai työelämään. Nuoret tarvitsevat tukea niin asunnon löytämiseen ja sen kodinhoitoon, rahankäyttöön kuin ihmissuhteisiin, kansalais-taitoihin ja tiedon hankintaan globaalissa ympäristössä. (Lapset, nuoret ja koronakriisi 2021.)

Tutkimuksessa tuotiin ilmi, että nuoret erityisesti kaipaavat palveluilta keskustelutukea ammattihenkilön kanssa matalalla kynnyksellä ja siihen liittyvää palveluohjausta varhaisessa vaiheessa oireiden ilmentyessä. Tukitarpeiden arviointi, niiden suunnittelu ja järjestäminen on viivästynyt korona aikana. Osa nuorista on myös kokenut etäyhteystuen vaikeasti hyödynnettäväksi poikkeusolon aikana. (Lapset, nuoret ja koronakriisi 2021.)

Nuorisotutkimusseura ry:n tutkimus

Nuoristotutkimusseura ry luotsasi tutkimushankkeen vuonna 2020, jonka perustehtävänä on lähestyä ja tutkia lasten- ja nuorten palveluiden käyttöä ja käyttökokemuksia koronan aiheuttaman poikkeusolon aikana. Hankkeen ideologiana on luoda mahdollisimman tarkka kuva poikkeusolojen ajasta: oliko lasten- ja nuorten palvelut tavoitettavissa, kuinka hyvin palveluntarjoajat vastasivat lasten ja nuorten tarpeeseen, lasten ja nuorten osallisuutta ja miten heille suunnattuja palveluita tulevaisuudessa voisi kehittää. Tutkimushanketta rahoittaa Suomen opetus- ja kulttuuriministeriö. (Poikkeusolot – nuorten arki koronan keskellä s.a.)

Tutkimushankkeen ensimmäisen osan tulokset on koottu kirjoitussarjaksi, joka on julkaistu verkkoaineistona nuorisotutkimusseura ry:n verkkosivuilla. Hankkeen toisen osan tutkimustulokset julkaistaan 2021 syksyyn mennessä, joissa

tarkastellaan lasten ja nuorten kokemuksia koronatilanteen pitkittymisen aikana. (Poikkeusolot – nuorten arki koronan keskellä s.a.)

Tutkimuksessa tulee ilmi, että korona ajan tuomat riskit ja haasteet nuorten hyvinvoinnille korostuivat valtaosin silloin, kun säädettiin erilaisia toimenpiteitä koronaviruksen leviämisen estämiseksi, tuoden mukanaan erilaisia seuraamuksia. Toimenpiteiden tuomat seuraamukset vaikuttivat nuorten ystäväpiiriin, opiskeluun, harrastuksiin ja tilakokemuksen muutoksiin. Erityisenä haasteena voi ilmetä eriarvoisuutta, jos henkinen, fyysinen tai materiaallinen pahoinvointi kasaantuu niille nuorille, joiden resurssit ovat alun perin olleet muihin nuoriin verrattuna heikompia. (Nuorten tyytyväisyys elämään korona-ajan ensimmäisen puolen vuoden aikana 2021).

Korona aikana säädetyt rajoitukset vaikuttivat merkittävästi palveluiden järjestyksen tapaan vaikuttaen toimintaympäristöön ja rikkoen samalla perinteisiä ryhmämuotoisia nuorisotyön toimintoja. Suomessa nuorisopalveluissa on toteutettu ja kehitetty pitkään digitaalista nuorisotyötä. Koronakriisin aikana ilmeni, että nuorison parissa työskentelevillä huomattiin olevan digiosaamisessa eroavaisuuksia. Poikkeustilanteen aiheuttamana ja olosuhteiden pakosta digitaalisessa nuorisotyössä on tapahtunut digiloikka, jolloin organisaatioiden sisällä on jouduttu opettelemaan uusia taitoja, jotta heidän tarjoamat palvelut vastaavat parhaiten nuorison tarpeisiin. (Nuorisotyötä koronan aikaan 2020.)

6 TUTKIMUSASETELMA JA OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

Tässä luvussa kerrotaan tämän opinnäytetyön toteutuksesta, tarkoituksesta, tavoitteista ja tutkimuskysymyksistä. Tämän jälkeen kerrotaan määrällisestä tutkimusmenetelmästä ja aineistonkeruumenetelmästä sekä sen vaiheista.

Opinnäytetyön suunnittelu alkoi toukokuussa 2021, jolloin otimme yhteyttä Kotkan Ohjaamon koordinaattoriin kysyäksimme heiltä mahdollisia opinnäytetyön aiheita. Esitimme myös etukäteen pohdittuja meitä kiinnostavia aiheita. Koordinaattorin kanssa keskustelimme mahdollisista aiheista, jolloin nykyinen aihe valikoitui ja Kotkan Ohjaamosta tuli toimeksiantajamme. Opinnäytetyösuunnitelman kirjoittaminen alkoi kesäkuun 2021 alussa, jonka esittelimme

suunnitteluseminaarissa ohjaavalle opettajallemme. Palauttamamme opinnäytetuunnitelma hyväksyttiin, jonka jälkeen allekirjoitimme opinnäytetyön sopimukset toimeksiantajamme Kotkan Ohjaamon kanssa. Haimme opinnäytetyötämme varten myös tutkimuslupaa Kotkan kaupungilta, joka hyväksyttiin.

Tietoa opinnäytetyöhön etsittiin erilaisista tietokannoista esimerkiksi Kyyti-kirjastosta ja Google Scholaria. Hakusanoina käytettiin muun muassa nuoret, nuorten ongelmat, maahanmuuttaja nuoret, nuorten työura, syrjäytyminen, koulutus, Ohjaamo ja moniammatillinen yhteistyö. Lähteiksi pyrittiin käyttämään mahdollisimman tuoreita aineistoja, mutta jotkin lähteet ovat kuitenkin yli kymmenen vuotta vanhoja. Ne ovat kuitenkin oleellisia opinnäytetyön kannalta. Opinnäytetyöprosessin aikana osallistuttiin erilaisiin opinnäytetyöpajoihin, joissa käytiin läpi Excel-aineistojen analysointia, tiedonhakua ja lähdemerkintöjä.

6.1 Tarkoitus, tavoitteet ja tutkimuskysymykset

Opinnäytetyön tarkoituksena on kartoittaa, miten covid-19-pandemia on heijastunut Kotkan Ohjaamon yksilökäynteihin. Tavoitteena on lisätä tietoa, miten Ohjaamon toimintaa voitaisiin kehittää jatkossa, jotta palvelun piiriin löydetään poikkeusolojen aikana.

Opinnäytetyön tutkimuskysymykset ovat:

1. Miten covid-19-pandemia on heijastunut Kotkan Ohjaamon yksilökäynteihin? (pääkysymys)
2. Ovatko asiakaskäyntien aiheet muuttuneet?
3. Ovatko asiakaskäyntien määrä ja pituus muuttuneet?

6.2 Määrällinen tutkimusmenetelmä

Kvantitatiivisen tutkimuksen avulla pystytään selvittämään prosenttiosuuksiin ja lukumääriin liittyviä kysymyksiä. Tutkimusmenetelmän avulla pystytään vastaamaan kysymyksiin *"kuinka moni, kuinka paljon ja kuinka usein"*. Määrällisen tutkimuksen avulla voidaan ymmärtää ja kartoittaa olemassa olevia tilanteita/asiasta, mutta tutkimusmenetelmänä se ei riittävästi pysty selvittämään tilanteiden syy-seuraus-suhdetta. (Vilkkä 2007.)

Kvantitatiivisessa tutkimuksessa käytetään ”mittareita”. Niiden avulla saadaan määrälliseen muotoon muutettava sanallinen tieto sekä määrällinen tieto tutkittavasta aiheesta. Määrällisen tutkimuksen mittareita ovat haastattelu-, kysely- ja havainnointilomakkeet. (Vilkkä 2007.)

Kvantitatiiviseen tutkimukseen tarvittavat tiedot voidaan hankkia erilaisista muiden keräämistä tilastoista, rekistereistä tai tietokannoista tai tiedot kerätään itse. Valmiit aineistot ovat kuitenkin harvoin sellaisessa muodossa, että niitä voitaisiin suoraan käyttää kvantitatiivisessa tutkimuksessa. Niitä saataan joutua muokkaamaan, yhdistelemään ja tarkistamaan ennen niiden käyttöä. (Heikkilä 2008, 18.)

6.3 Aineistonkeruun toteutus ja analyysimenetelmien soveltaminen

Opinnäytetyötämme varten saimme käyttööme Kotkan Ohjaamon tietokannasta tiedot jokaisesta yksilökäynnistä Excel-tiedostojen muodossa. Käytösämme oli kaksi tilastoa, joista ensimmäinen on niin sanottu vertailuvuosi ja toinen tilasto on niin sanottu koronavuosi. Opinnäytetyössä *vertailuvuosi* tarkoittaa ajanjaksoa maaliskuusta 2019 helmikuuhun 2020, jolloin koronavirusta ei vielä esiintynyt Suomessa. *Koronavuodella* opinnäytetyössä tarkoitetaan maaliskuusta 2020 helmikuuhun 2021, jolloin koronavirus rantautui Suomeen.

Jotta perusjoukkoa saatiin rajattua, valitsimme kohderyhmäksi 18–24-vuotiaat Ohjaamon asiakkaat ja tätä myös toimeksiantajamme halusi. Perusjoukosta olisi tullut liian laaja, jos olisimme ottaneet tutkimukseen mukaan kaikki asiakaskirjaukset eli 18–30-vuotiaat nuoret. Rajaamisessa käytimme systemaattista otantamenetelmää. *Otannalla* tarkoitetaan menetelmää, jonka avulla poimitaan *otos* perusjoukosta. *Otos* muodostuu havaintoyksiköistä. Havaintoyksikkö, joka tunnetaan myös nimellä tilastoyksikkönä on se, mistä halutaan tietoa. *Otos* on kohderyhmän osa, jonka avulla voidaan saada kohderyhmästä kokonaiskuvaa. *Systemaattista otantamenetelmää* käytetään, kun varsinaista perusjoukkoa ei ole tarkkaan tiedossa. Sitä pystyy soveltamaan perusjoukkoon, joka ominaisuudellaan on satunnaisessa järjestyksessä ja joukossa ei tapahdu jaksottaista vaihtelevuutta. Systemaattista otantamenetelmää

käytetään esimerkiksi asiakasrekisterien ja aakkosjärjestyksessä oleviin luetteloihin tutkimiseen. (Vilkkä 2007).

Valitsimme analysointimenetelmäksi ristiintaulukoinnin. Luvussa 7 Tutkimustulokset esitämme ristiintaulukointia, joista näkyy koronavuoden ja vertailuvuoden analysoitavat aiheet. Analysoinnissa käytimme myös prosenttiosuuksia. Käytännössä toteutimme ristiintaulukoinnin käyttäen Excelin omia taulukointityökaluja ja mietimme opinnäytetyön kannalta oleellisia tutkimuskysymyksiin vastaavia taulukoita.

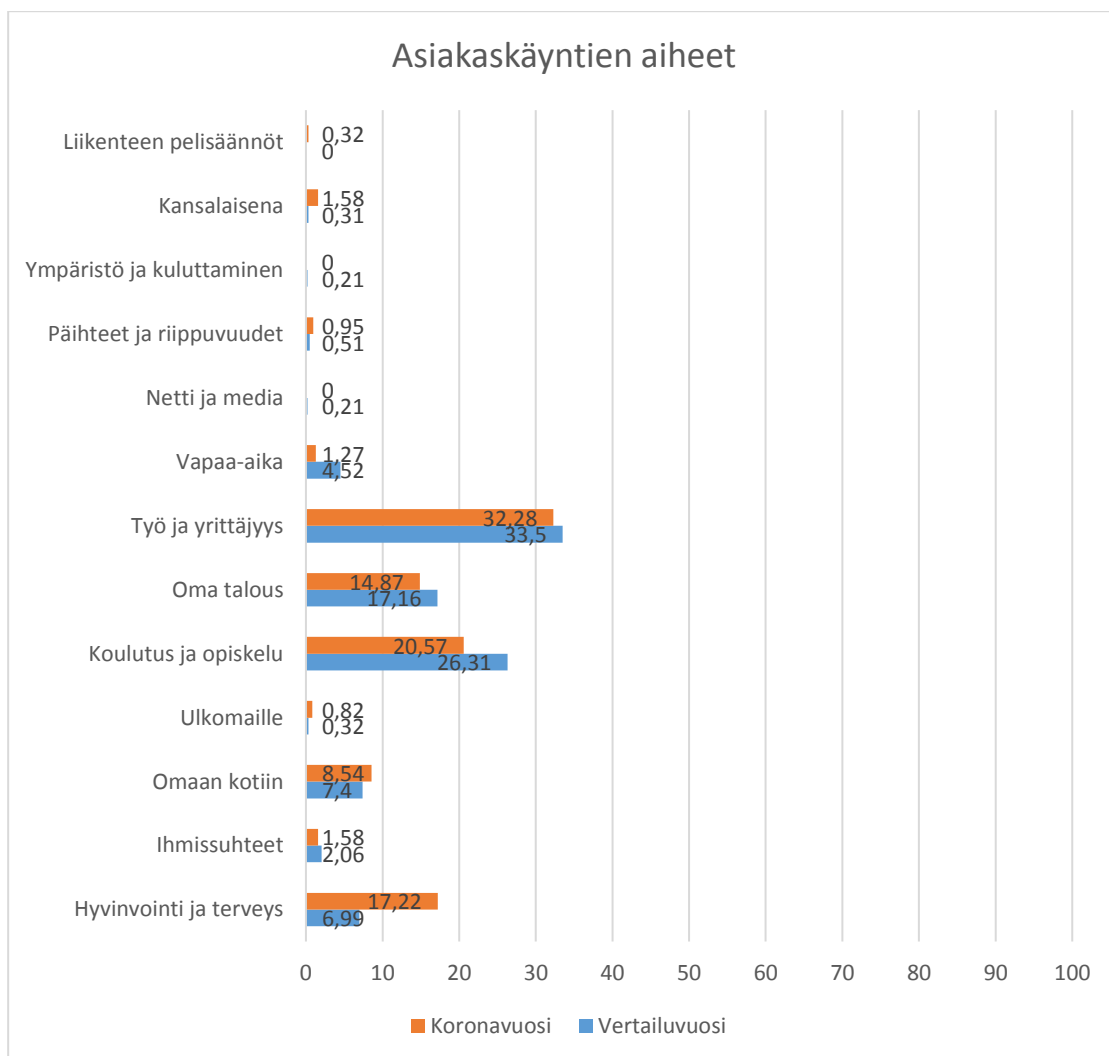
Ristiintaulukoinnin avulla voidaan havainnoida kahden tai useamman muuttujan välisiä riippuvuuksia. Riippuvuudella tarkoitetaan, että jokin muuttuja vaikuttaa toiseen muuttujaan. Tämä mahdollistaa sen, että ristiintaulukoinnilla pystytään tarkastelemaan havaintojen sijaintia samanaikaisesti kahdella taulukoituvalla muuttujalla. (Vilkkä 2007).

7 TUTKIMUSTULOKSET

Tässä luvussa tutkimustulokset esitellään tutkimuskysymysten avulla. Päättökysymyksen avulla haluttiin selvittää, miten covid-19-pandemia on heijastunut Kotkan Ohjaamon yksilökäynteihin. Pääkysymykseen vastataan alakysymysten avulla, jotka vastaavat kysymyksiin, miten pandemia on heijastunut Ohjaamon asiakaskäyntien aiheisiin, määrään ja pituuteen.

7.1 Asiakaskäyntien aiheet

Toisen tutkimuskysymyksen avulla haluttiin selvittää, ovatko asiakaskäyntien aiheet muuttuneet vertailuvuosien välillä (kuva 2). Ohjaamon tietokantaan asiakaskäyntien aiheet ovat kirjattu ja eritelty seuraavalla tavalla: työ ja yrittäjyys, oma talous, hyvinvointi ja terveys, koulutus ja opiskelu, omaan kotiin, ihmissuhteet ja seurustelu, vapaa-aika, ulkomaille, kansalaisena, liikenteen pelisäännöt, netti ja media, päihteet sekä ympäristö ja kuluttaminen. Prosentuaalisesti verrattuna aihe *Hyvinvointi ja terveys* on vertailuvuotena 6,99 % ja koronavuotena aihe on noussut 17,22 %:iin. Tuloksista selviää myös, että eniten keskusteltu aihe on molempina vuosina on ollut *työ ja yrittäjyys sekä koulutus ja opiskelu*.

Kuva 2.

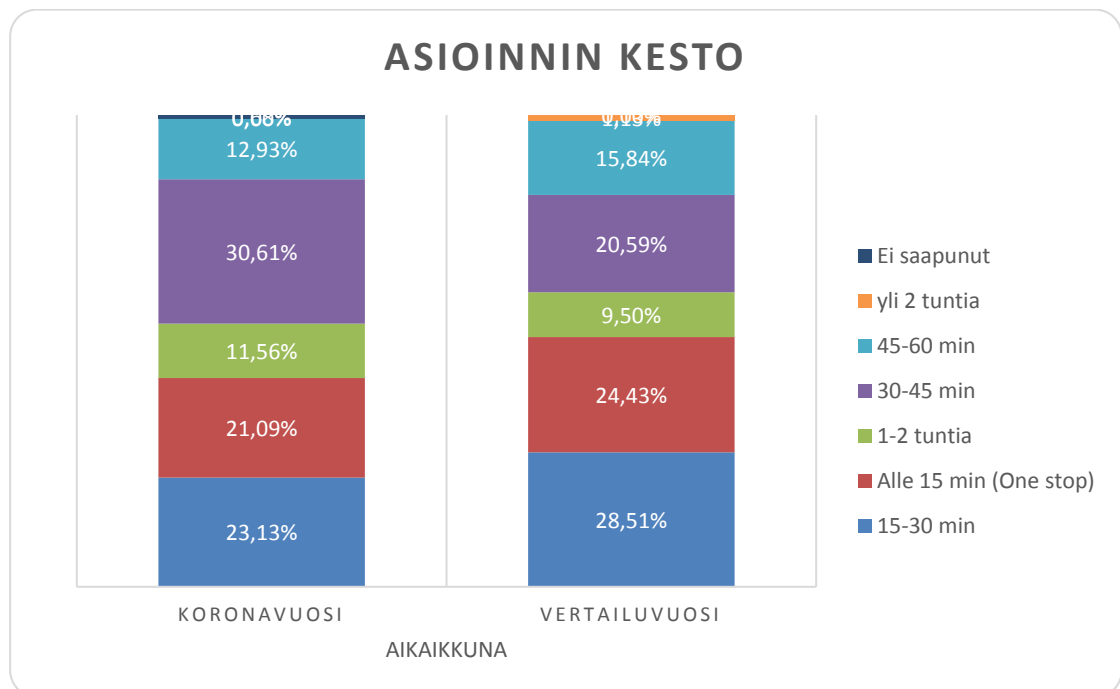
7.2 Asiakaskäyntien määrä ja pituus

Kolmannessa tutkimuskysymyksessä haluttiin selvittää, onko covid-19-pandemia heijastanut Kotkan Ohjaamon asiakaskäyntien määrään ja pituuteen.

Tutkittavasta aineistosta käy ilmi, että vuonna 2019 asiakaskäyntejä oli yhteensä 442, kun taas vuonna 2020 asiakaskäyntejä oli yhteensä 147. Vertailuvuosina asiakaskäyntien määrä laski yhteensä 66,74 %.

Tarkoituksena oli myös selvittää, miten yksilökäyntien pituudet ovat muuttuneet vertailuvuoden ja koronavuoden välillä. Ohjaamon kirjausjärjestelmään käyntien pituudet ovat merkitty joko 15–30minuuttia, 30–45minuuttia, 45–60minuuttia, 1–2 tuntia tai yli 2 tuntia.

Kuvassa 3 näkyy, että Ohjaamon yksilökäyntien pituudet eivät ole juurikaan prosentuaalisesti muuttuneet vuosien välillä. Huomattavin muutos nuorten käyntien pituuksissa on tapahtunut 30–45 minuutin pituisten käyntien määrässä, joka on kasvanut koronavuotena noin 10 % suhteessa vertailuvuoteen. Muut yksilökäynteihin käytetyt ajat eivät ole huomattavasti nousseet tai laskeutuneet.

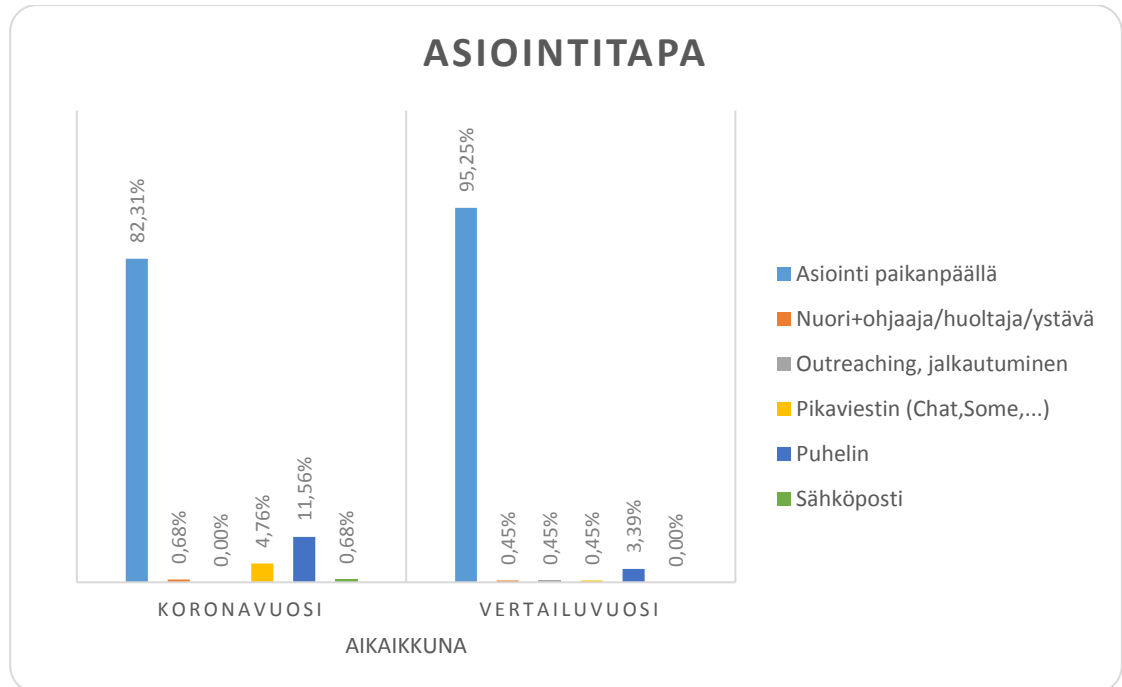

Kuva 3.

7.3 Asiointitapa ja äidinkieli

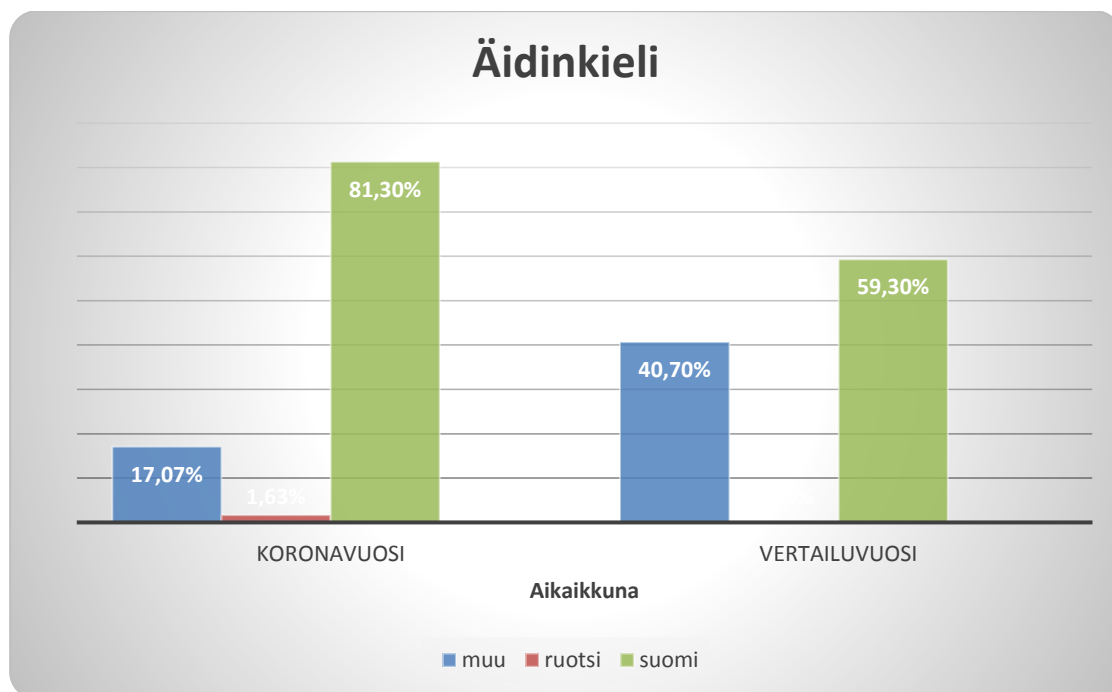
Tutkimustuloksista käy myös ilmi, että covid-19-pandemia on heijastunut myös asiointitapaan (kuva 4). Sekä vertailuvuotena että koronavuotena suosituin asiointitapa on ollut paikan päällä asiointi: vertailuvuotena asiointitavan prosentuaalinen osuus on ollut 95,25 % ja koronavuotena 82,31 %. Nuoret ovat siis suosineet molempina vuosina sitä. Tuloksista selviää myös, että nuoret ovat suosineet koronavuotena hieman enemmän puhelimella asiointia, sillä se on noussut noin 8 % suhteessa vertailuvuoteen. Myös pikaviestimillä

asiointi on noussut hieman vertailuvuoden ja koronavuoden välillä. Muut asiointitavat eivät ole huomattavasti nousseet vertailuvuoden ja koronavuoden välillä.

Kuva 4.

Tuloksista käy myös ilmi, että äidinkielenään muuta kuin suomea puhuvat nuoret (kuva 5) ovat asiakaskäyntien määrästä vertailuvuotena yhteensä 40,70 % asiakkaista eli melkein puolet asiavista nuorista. Koronavuotena prosenttiosuus laski 17,07 prosenttiin.

Kuva 5.

8 TULOSTEN ANALYSOINTI JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Tässä luvussa esitellään tulosten analysointi ja johtopäätökset tutkimuskysymysten avulla. Tutkimustulosten avulla saatiin vastaukset kaikkiin kolmeen tutkimuskysymykseen. Alakysymykset täydensivät pääkysymystä.

Tutkimuksen avulla saatiin selvitettyä, että covid-19-pandemia on heijastunut selvästi asiakaskäyntien määrään, sillä vertailuvuosien välillä käynnit ovat laskeneet 66,74 %. Suomessa julistetun poikkeustilanteen vaikutus näkyi selkeästi nuorisotyössä koronaviruksen vuoksi. Työskentely tapahtui pääasiassa etäyhteyksin, jolloin kasvokkain kohtaamiset nuoren ja työntekijän välillä vähentyivät merkittävästi. (Nuorisotyötä koronan aikaan 2020.) Kotkan Ohjaamo oli koronavuotena pääasiassa puhelinpäivystyksellä, etäneuvonnalla ja ajanvarauksella auki, joka todennäköisesti vaikutti asiakaskäyntien laskuun. Koronavuodesta Ohjaamo oli normaalisti auki vain viisi kuukautta. Myös esimerkiksi pelko koronaviruksesta ja suositukset kotona pysymisestä mahdollisesti vaikuttivat asiaan.

Sekä vertailuvuotena että koronavuotena suosituin asiointitapa oli paikan päällä asioiminen, vaikka nuorilla oli mahdollisuus etäyhteydenpitoihin puhelimella ja pikaviestimillä asioimiseen. Tämä johtopäätös tukee aikaisempaa Valtioneuvoston tutkimusta, jonka mukaan kasvokkain kohtaamiset ovat nuorille

tärkeitä, eikä etäyhteydeyksillä pystytä välttämättä ajamaan samaa asiaa. (Lapset, nuoret ja koronakriisi 2021.) Jotkut nuoret kuitenkin hyödynsivät koronavuotena myös etäyhteyksien käyttöä puhelimella ja pikaviestimillä asioimiseen, sillä tutkimustuloksissa selviää, että niiden käyttö asioimiseen lisääntyi hieman.

Tutkimuksessa selvisi, että yksilökäyntien aiheista eniten on puhuttanut *työ ja yrittäjyys* sekä *koulutus ja opiskelu* molempina vuosina. Kouluttautuminen ja työelämään siirtyminen ovat merkittäviä vaiheita nuoren elämässä. Nuoret saattavat tarvita apua koulutuspolkujen etsimiseen ja esimerkiksi oikeanlaisen CV:n tekemiseen. Tutkimuksessa herätti erityisesti huomiota *hyvinvointi ja terveys* -aiheen kasvu koronavuotena, sillä se nousi n.10 %. Tutkimuksessa ei selvitetty asiakaskäyntien aiheiden sisältöä, mutta pandemia on voinut mahdollisesti vaikuttaa kyseisen aiheen kasvuun, sillä esimerkiksi mielenterveysongelmat ja yksinäisyys ovat lisääntyneet koronan myötä. Nuorisotutkimusseuran tekemän tutkimuksen mukaan nuoret kokivat yksinäisyyttä, kun koronaviruksen leviämisen estämiseksi asetettiin rajoituksia, jotka vaikuttivat esimerkiksi nuorten harrastustoimintaan, ystäväpiireihin ja kouluun. (Nuorten tyytyväisyys elämään korona-ajan ensimmäisen puolen vuoden aikana 2021).

Tutkimuksessa ilmeni myös, että yksilökäyntien kestot nuorten kanssa eivät ole juurikaan muuttuneet. Kuitenkin koronavuotena 30-45 minuutin käyntien pituudet olivat kasvaneet noin 10 %. Tähän on voinut vaikuttaa se, että Ohjaamo oli koronavuotena suurimmaksi osaksi auki ajanvarauksella, jolloin nuori on voinut etukäteen enemmän miettiä asioinnin aiheita ja käyntiin on käytetty enemmän aikaa. Vertailuvuotena käyntien pituuksia oli raportoitu eniten 15-30 minuutin ja alle 15minuutin mittaisiin käynteihin. Vertailuvuotena Ohjaamo oli normaalisti auki, jolloin nuori on voinut kävellä niin sanotusti suoraan sisälle ja matalammalla kynnyksellä.

Tuloksissa selvisi, että vertailuvuotena noin 40 % nuorista puhuivat muuta kuin suomenkieltä äidinkielenään. Koronavuotena heidän osuutensa nuorista laski huomattavasti ja muuta kuin suomea puhuvien osuus oli noin 17 %. Onkin hyvä pohtia, minkä takia ulkomaalaistaustaisten osuus laski huomattavasti koronavuotena.

OSMO – Monikulttuurista osaamista Ohjaamoihin on hanke, joka selvitti vuonna 2017 sähköisen kyselyn avulla monikulttuurisuuden näyttäytymistä Ohjaamojen toiminnassa. Kyselyyn saatiin 58 vastausta 24 eri Ohjaamosta. Kyselyn mukaan monikulttuurisuus on Ohjaamoissa läsnä monin eri tavoin. Kyselyyn vastanneista Ohjaamon työntekijöistä kolme neljänestä kertoi työs-kennelleensä eri kulttuuritaustoista olevien nuorten kanssa ja lähes puolet vastanneista kohtasi viikoittain nuoria, jotka tulevat eri kulttuuritaustasta kuin he itse. Monikulttuuristen nuorten ohjauksessa eniten hämmennystä herättivät kieli- ja viestintäongelmat sekä maahanmuuttoprosessiin ja kotoutumiseen liit-tyvät kysymykset. (Pukkila ym. 2018.) Ulkomaalaistaustaisten asiakkaiden las-kun syytä ei voida suoraan selvittää tässä tutkimuksessa, mutta on hyvä poh-tia, onko esimerkiksi kielimuuri vaikuttanut palveluun hakeutumiseen.

On myös hyvä pohtia, olisiko yksilökäyntien määrä koronavuoden aikana voi-nut olla suurempi ja oliko tämä Ohjaamon palvelu kohderyhmälleen saavutet-tavissa. Korona aika on kuormittanut nuorisoa merkittävästi, joka on aiheutta-nut stressin ja yksinäisyyden tunnetta nuorille. On tutkittu, että terveys- ja sosi-aalipalveluiden aikojen peruuntuminen ja niihin hakeutumisella oli yhteyksiä nuorten terveydentilaan. Niillä nuorilla, joilla oli arvioitu heikentyneempi tervey- dentila ennen koronaa ovat kokeneet, että heidän hyvinvointinsa ja lähtötilan- teensa oli huonontunut entisestään korona-aikana verrattuna niihin nuoriin keillä oli parempi terveys ja lähtötilanne. Heikomman terveydentilan omaavilla nuorilla oli suurempi riski siihen, että he eivät hakeutuneet tarvittaviin palvelui- hin. On kuitenkin hyvä muistaa, että koronakriisi heijastuu vaikutuksineen nuo- risoon eri tavoin, eikä sitä voi yleistää. Siihen voi esimerkiksi vaikuttaa nuoren elämäntilanne, sosiaaliset taustatekijät, tukiverkosto, sosiaaliset ja taloudelli- set mahdollisuudet ja paikkakunta. (Koronaan liittyvät kokemukset stressaavat nuoria 2021.)

Korona aikana on tehty monia tutkimuksia liittyen koronan vaikutuksesta nuo- riin. Tutkimustietoa on kerätty, mutta vielä ei kuitenkaan pystytä arvioimaan, miten vaikutukset heijastuvat nuorten tulevaisuuteen. Tutkimukset ovat anta- neet viitteitä mahdollisista vaikutuksista, joka jo itsestään auttaa ehkäisemään nuorten ongelmia ja riskiä niihin. Huomasimme, että löysimme niukasti tietoa nuorten kokemuksista nuorisopalveluihin korona aikana, joka toi oman haas- teensa tutkimukseen. Kokemukset lisäävät tietoa ja on hyvin mahdollista, että

parin vuoden kuluttua aiheesta löytyy enemmän tutkimustietoa. Se, milloin Suomi palautuu normaaliin tilaan ei ole tiedossa. Sen takia tämä aika tulisi hyödyntää jatkoa ajatellen, jos samankaltainen globaali kriisi iskee tulevaisuudessa.

9 POHDINTA

Opinnäytetyön prosessi kesti kokonaisuudessaan noin vuoden verran kevästä 2021 vuoden 2021 loppuun. Materiaalia analysoimme noin puolet tuosta ajasta. Pääasiassa käytimme eniten aikaa analysointiin ja aikaisempien tutkimusten ja teoreettisen viitekehyksen etsimiseen. Opinnäytetyömme aihe on ajankohtainen, koska yhteiskuntamme kärsii vieläkin vallitsevasta covid-19-pandemiasta.

Vuoden 2020 lopussa eri tutkivat tahot ja mediat nostivat esille keskusteluita huolta aiheuttavista nuorten ilmiöistä. Yksi huolta herättävä teema oli nuorten kokemus koronapandemiasta yhteiskunnassa. Julkisesti on keskusteltu ja tutkittu, miten korona ajan liittyvät ilmiöt ovat vaikuttaneet eri ikäryhmiin. Kuitenkin nuorten ja nuorten aikuisten tutkittava osuus on kokonaisuutena ollut vähäisempää verrattuna aikuisyhteiskuntaan. Eri tutkimuksissa korostuu samanlainen sanoma, että nyt on otollisin hetki tutkia ja selvittää, kuinka nuoret reagoivat koronan tuomiin haasteisiin ja kuinka yhteiskunta pystyy heitä tukemaan nykytilanteessa ja tulevaisuudessa. Mitä enemmän luodaan tutkimushankkeita ja tuodaan esille tietoa, sitä paremmin nuorten palvelut pystyvät reagoimaan nuorten kokemuksiin yhteiskunnassa. (Osahanke: Nuorten paikat ja huolet koronan aikakaudella ja sen jälkeen (2021–2023) s.a.)

Opinnäytetyön tekeminen prosessina oli meille opettavaista ja aihe oli molempien mielestä mielenkiintoinen. Yksi kohtaamistamme ongelmista työtä tehdessä oli, että aikaisempia tutkimuksia liittyen nuorisopalveluihin korona aikana oli saatavilla hyvin niukasti. Yksi iso tekijä mahdollisesti on se, että pandemia on varsin tuore yhteiskunnassamme, jonka takia tutkimuksia vasta valmistellaan ja julkaistaan vasta myöhemmin nähtäväksi. Kuitenkin löysimme samankaltaisia virallisia tutkimuksia aiheeseen liittyen, joista havaitsimme samankaltaisia piirteitä ja toimimme esille opinnäytetyön tekstissämme tukemaan omaa tekstiämme.

Olemme työmme lopputulokseen tyytyväisiä, koska saimme vastauksen jokaiseen tutkimuskysymykseen. On kuitenkin hyvä muistaa, että tutkimustulokset ja johtopäätökset eivät ole välttämättä suoraan kytköksissä covid-19-pandemiaan, vaan muutkin asiat voivat vaikuttaa esimerkiksi asiakaskäyntien laskuun.

9.1 Eettisyys ja luotettavuus

Hyvän opinnäytetyön yksi edellytyksistä on se, että tulokset ovat uskottavia. Jotta tulokset ovat uskottavia, on tärkeää noudattaa opinnäytetyön tekoprosessin aikana hyvää tieteellistä käytäntöä. Suomessa tutkimuseettinen neuvottelukunta (TENK) on määritellyt tutkimuseetiikan näkökulmasta keskeiset lähtökohdat hyvään tieteelliseen käytäntöön. Lyhyesti kerrottuna tutkimuseetiikka tarkoittaa yleisesti sovittuja ohjeistuksia suhteessa tutkimuskohteeseen, toimeksiantajiin, kollegoihin, rahoittajiin ja suureen yleisöön. Hyvällä tieteellisellä käytännöllä tarkoitetaan, että tutkimustyötä tekevät noudattavat eettisesti määriteltäviä tiedonhankintamenetelmiä ja tutkimusmenetelmiä. (Vilkkä 2021, 37.)

Sitouduimme noudattamaan koko opinnäytetyön prosessin aikana tutkimuseettisen neuvottelukunnan tunnistamia toimintatapoja. Opinnäytetyön suunnittelussa oli tiiviisti mukana toimeksiantajamme Kotkan Ohjaamo ja ohjaava opettaja, jotka toivat varmuutta tutkimustyön luotettavuuden ja eettisyyden näkökulmassa. Pohdimme tekoprosessin alussa, mitkä ovat meidän opinnäytetyömme toimintatavat ja kuinka niitä toteutetaan eettisestä näkökulmasta. Käsittelemämme tilastodata oli anonyymiä, mikä turvasi toimeksiantajan asiakkaiden oikeutta omaan tietoturvaan. Lisäksi turvallisuutta ja eettisyyttä lisäsi opinnäytetyön sopimukset toimeksiantajamme kanssa ja tutkimuslupa Kotkan kaupungilta. Teoreettista viitekehystä tehdessämme pyrimme käyttämään ajankohtaisia ja monipuolisia lähteitä. Pohdimme teoreettista viitekehystä kriittisestä näkökulmasta samalla heijastaen sitä aiheeseemme, jotta välttyisimme asiayhteyksien irrallisuudelta tekstissä. Kirjoittamamme tekstin sisältö koostuu totuudenmukaisuudesta. Myös opinnäytetyön prosessista on kerrottu avoimesti ja rehellisesti sekä tutkimuksessa käytetyt viitteet ja lähteet ovat merkitty asianmukaisesti.

9.2 Jatkotutkimusaiheet

Opinnäytetyön tutkimustulosten myötä jatkotutkimuksia ajatellen olisi tärkeää tutkia syvemmin covid-19-pandemian heijastumista nuorisotyöhön ja sen vaikutuksista nuoriin. Tämän avulla voitaisiin kehittää nuorisopalveluiden saavutettavuutta poikkeusolojen aikana, jotta nuorisotyö saavuttaisi mahdollisimman monta nuorta. Tutkimustuloksista kävi myös ilmi, että muuta kuin suomea puhuvien asiakaskäyntien määrän lasku oli huomattava, joten olisi tärkeää selvittää, miten ulkomaalaistaustaiset nuoret löytäisivät palvelut myös poikkeusolojen aikana.

On hyvä myös pohtia hyötyisivätkö Ohjaamot esimerkiksi alueittain tehdyillä tutkimuksilla, joita pystyisi vertailemaan keskenään ja niiden avulla kehittämään yhtenäisemmäksi palveluita.

LÄHTEET

- Aapola, S. & Ketokivi, S. (toim.) 2005. Polkuja ja poikkeamia – Aikuisuutta etsimässä. Helsinki: Nuorisotutkimusseura.
- BMJ – Best practice. 2021. Coronavirus disease 2019 (COVID-19). PDF – dokumentti. Päivitetty 11.11.2021. Saatavissa: <https://bestpractice.bmj.com/topics/en-us/3000168> [viitattu 11.10.2021].
- Gretshel, A & Myllyniemi, S. 2020. Kuulummeko yhteiskuntaan? Helsinki: KAKS – Kunnallisalan kehittämissätiö.
- Hamarus, P., Kanervo, P., Landen, L. & Pulkkinen, S. (toim.) 2014. Huuto! Lasten ja nuorten hyvinvoinnin puolesta. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Heikkilä, T. 2008. Tilastollinen tutkimus. 7. uudistettu painos. Helsinki: Edita Prima Oy.
- Hämäläinen, U. & Tuomala, J. 2013. Faktaa nuorisotyöttömyydestä. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://vatt.fi/documents/2956369/3012265/vatt_poli-cybrief_22013.pdf [viitattu:10.9.2021.]
- Isoherranen, K. 2004. Moniammatillinen yhteistyö. 1. painos. Helsinki: WSOY.
- Ikonen, P.-E. 2020. Kohtaamisen ytimessä – kohti jaettua ohjauksen tilaa. Teoksessa Määttä, M. & Souto, A.-M. (toim.) 2020. Tutkittu ja tulkittu Ohjaamo. Nuorten ohjaus ja palvelut integraatiopyörteessä. Helsinki: Nuorisotutkimusseura. 16.
- Karvonen, R. 2009. Nuoret ja stressi. Teoksessa Lämsä, A-L. (toim.) 2009. Mun on paha olla. Näkökulmia lasten ja nuorten psyykkiseen hyvinvointiin. 121. Jyväskylä: PS- kustannus. sivunumerot
- Karvonen, S. & Kestilä, M. (toim.) 2018. Suomalaisten hyvinvointi. Nuorten kokemukset sosiaali- ja terveyspalveluissa. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. PDF – dokumentti. Saatavissa: <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201903016728> [viitattu 28.9.2021].
- Kenelle Ohjaamo on tarkoitettu? s.a. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://ohjaamot.fi/usein-kysytyt-kysymykset> [viitattu: 20.5.2021.]
- Kekoni, T., Mönkkönen, K., Hujala, A., Laulainen, S. & Hirvonen, J. 2019. Moniammatillisuus käsitteinä ja käytänteinä. Teoksessa Mönkkönen, K., Kekoni, T. & Pehkonen, A. (toim.) 2019. Moniammatillinen yhteistyö. Vaikuttava vuorovaikutus sosiaali- ja terveysalalla. Helsinki: Gaudeamus. 17.
- Kiviniemi, L. 2009. Nuorten omat kokemukset psyykkisestä pahoinvoinnista ja paranemisesta. Teoksessa Lämsä, A-L. (toim.) 2009. Mun on paha olla.
- Komonen, K., Suurpää, L. & Söderlund, M. (toim.) 2012. Kehittyvä nuorisotyö. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto.

Koronapandemian hyvät ja huonot seuraukset lyhyellä ja pitkällä aikavälillä. 2020. Eduskunnan tulevaisuusvaliokunnan julkaisu 1/2020. Eduskunta. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.eduskunta.fi/FI/naineduskuntatoimii/julkaisut/Documents/tuvj_1+2020.pdf [viitattu 28.9.2021].

Kujanpää, I. 2020. Toimintakulttuuri luo asiakaskokemuksen. Teoksessa Määttä, M. & Souto, A-M. (toim.) 2020. Tutkittu ja tulkittu Ohjaamo. Nuorten ohjaus ja palvelut integraatiopyönteessä. Helsinki: Gaudeamus. 19 – 23.

Kyytsönen, M. 2020. Ohjaamo-toiminta itsearviointikyselyn avaamana. Teoksessa Määttä, M. & Souto A-M. (toim.) 2020. Tutkittu ja tulkittu Ohjaamo. Nuorten ohjaus ja palvelut integraatiopyönteessä. Helsinki: Gaudeamus. 84.

Näkökulmia lasten ja nuorten psyykkiseen hyvinvointiin. 113 – 115. Jyväskylä: PS-kustannus.

Lapset, nuoret ja koronakriisi. 2021. Valtioneuvosto. WWW – dokumentti. Saatavissa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-674-7> [viitattu: 21.5.2021].

Lastensuojelulaki 13.4.2007/417

Leskisenoja, E. & Sandberg, E. 2019. Positiivinen pedagogiikka ja nuorten hyvinvointi. Jyväskylä: PS-Kustannus.

Lämsä, A.-L. 2009. Nuoren koulutuksellisen syrjäytymisen ehkäisy. PDF-dokumentti. Saatavissa: <http://aeofi.virtualserver25.hosting.fi/wordpress/wp-content/uploads/2009/11/nuorten-koulutuksellisen-syrjautymisen-ehkaisy.pdf> [viitattu 13.9.2021.]

Määttä, M. & Souto, A. (toim.) 2020. Tutkittu ja tulkittu Ohjaamo. Helsinki: Gaudeamus.

Nuorisotakuu s.a. Nuorille suunnatun Ohjaamo-toiminnan käynnistäminen ja kehittäminen. Mikä on Ohjaamo? PDF-dokumentti. Saatavissa: http://www.rakennerahastot.fi/documents/10179/308807/Ohjaamo-toiminnan_yleiskuvaus_marraskuu_2014.pdf/97c65806-9a92-4756-98e4-7f2527acd592 [viitattu 11.9.2021.]

Nuorten tyytyväisyys elämään korona-ajan ensimmäisen puolen vuoden aikana. 2020. Nuorisotutkimusseura ry. – Nuorisotutkimusverkosto. WWW – dokumentti. Saatavissa: <https://www.nuorisotutkimusseura.fi/nakokulma66> [viitattu 21.5.2021].

Nuorisotyötä koronan aikaan. 2020. Nuorisotutkimusseura ry. – Nuorisotutkimusverkosto. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.nuorisotutkimusseura.fi/nakokulma67> [viitattu 21.5.2021].

Nuorisolaki 21.12.2016/1285.

Nyyssölä, K. & Pajala, S. 1999. Nuorten työura. Koulutuksesta työelämään siirtyminen ja huono-osaisuus. Tampere: Tammer-Paino.

Ohjaamot – monialaista yhteistyötä, vaikuttavuutta ja uutta toimintakulttuuria. Tutkimus monialaisen yhteistyön vaikuttavuudesta nuorten työllistymistä edistävissä palveluissa. 2020. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162134/VNTEAS_2020_13.pdf?sequence=1&isAllowed=y [viitattu: 16.11.2021].

Osahanke: Nuorten paikkataju ja huolet koronan aikakaudella ja sen jälkeen (2021–2023). s.a. Nuorisotutkimusseura ry. – Nuorisotutkimusverkosto. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.nuorisotutkimusseura.fi/hankkeet/nuorten-paikkataju-ja-huolet/osahanke1> [viitattu 27.12.2021].

Pekkarinen, E., Vehkalahti, K. & Myllyniemi, S. (toim.). 2012. Lapset ja nuoret instituutioiden kehityksessä. Nuorten elinolot – vuosikirja 2012. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. 18. Helsinki: Unigrafia Oy.

Poikkeusolot – Nuorten arki koronan keskellä s.a. Nuorisotutkimusverkosto. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.nuorisotutkimusseura.fi/poikkeusolot> [viitattu 28.9.2021].

Pukkila, P., Rinne, S & Ikonen, T. 2018. Monikulttuurinen ohjauskompetenssi vahvistaa Ohjaamojen saavutettavuutta. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://unlimited.hamk.fi/ammattillinen-osaaminen-ja-opetus/monikulttuurinen-ohjauskompetenssi-vahvistaa-ohjaamojen-saavutettavuutta/#.YeBJ9vzkupo> [viitattu: 13.1.2022].

Taskinen, S. (toim.) 2001. ”Huono ennuste”. Mitä on lasten ja nuorten syrjäytyminen? Helsinki: Stakesin monistamo.

Tiihonen, A-K. Sesay, A. 2017. Ohjaamo Kotka Valmennustarpeiden kartoitus ja yhteistyöstä sopiminen. Haastattelukäynti. PDF – dokumentti. Saatavissa: <https://docplayer.fi/48220285-Ohjaamo-kotka-valmennustarpeiden-kartoitus-ja-yhteistyosta-sopiminen-haastattelukaynti.html> [viitattu: 5.1.2022].

Toiviainen, S. 2020. Ohjaus ja yhteistoimijuuden ulottuvuudet Ohjaamossa. Teoksessa Määttä, M. & Souto A-M. (toim.) 2020. Tutkittu ja tulkittu Ohjaamo. Nuorten ohjaus ja palvelut integraatiopyönteessä. Helsinki: Gaudeamus. 27 – 28.

Vilka, H. 2007. Tutki ja mittaa – määrällisen tutkimuksen perusteet. WWW – dokumentti. Saatavissa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-03-0099-9> [viitattu: 24.5.2021].

Vilka, H. 2021. Tutki ja kehitä. 5. painos. Jyväskylä: PS – kustannus.

Vuolle, H. 2021. Väliaikainen epidemiakorvaus perustoimeentulotuen saajille. Opinnäytetyö. Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/504958/Vuolle_Heidi.pdf?sequence=2&isAllowed=y [viitattu: 5.11.2021.]

Yhteisötaalo Messi. S.a. WWW-dokumentti. Saatavissa:

https://www.kotka.fi/vapaa-aika/nuorisotyö/nuorisotilat/yhteisotalo_messi/ [viitattu: 26.10.2021].

KOTKAN KAUPUNKI
Hyvinvointipalvelut
Kustaankatu 2, 48100 KOTKA
puh. 05 2341 www.kotka.fi

1 (4)

TUTKIMUSLUPAHAKEMUS Tieteellinen tutkimus tai opinnäytetyö	
1	Tutkimuksen nimi Millaisia muutoksia Kotkan Ohjaamon yksilökäynneissä on tapahtunut koronan aikana?
2	Tutkimuksesta vastaava tutkija/tutkijat, tutkijaryhmä, tutkimusorganisaatio Josefiina Blomberg Verna Hirvonen
3	Tutkimuksen suorittajat ja tutkimuksen suorituspaikka (nimi, virka/työ, virka-/työpaikka, yhteystiedot) a) tutkimuksen vastuullinen johtaja tai tutkimuksesta vastaava ryhmä b) opinnäytetyön ohjaaja Auli Junger auli.junger@xamk.fi c) tutkijat, joille lupaa haetaan Josefiina Blomberg Verna Hirvonen d) tutkimuspaikka ja osoite Kotka 48100
4	Yhdyshenkilö (nimi, osoite, yhteystiedot) Minni Kuisma 0406433591 minni.kuisma@kotka.fi
5	Tutkimuksen luonne (asiakkaisiin/henkilökurtaan kohdentuva, haastattelu/kyselytutkimus) Kotkan Ohjaamon valmiiden tilastojen tutkiminen ja analysointi.

6	Tutkimuksen kesto aika (kertaluonteinen tutkimus/seurantatutkimus) Kertaluonteinen tutkimus
7	Tutkimussuunnitelman tiivistelmä Opinnäytetyön tarkoituksena on tehdä Kotkan Ohjaamolle tutkimus korona-ajan heijastumisesta heidän yksilökäynteihinsä. Otamme vertailuvuosiksi vuodet 2019, joka oli niin sanottu normaali vuosi ja vuoden 2020, joka lasketaan koronavuodeksi. Tutkimme ja analysoimme Ohjaamon valmista tietokantaa Kotkan Ohjaamon käynneistä. Tavoitteena on selvittää Ohjaamolle, miten korona on heijastunut heidän toimintaansa yksilökäyntien pohjalta. Opinnäytetyö on ajankohtainen, sillä korona heijastuu kaikkeen. Halusimme perehtyä nimenomaan nuoristyön näkökulmaan, sillä nuorten ongelmat ja aiheet ovat ajattomia. Haluamme selvittää, ovatko nuoret päässeet Ohjaamon palveluiden piiriin koronasta huolimatta. Korona on vaikuttanut nuorisotyön toimintaan monella eri tavalla, sillä Kotkan Ohjaamon yksilökäynnit ovat toteutuneet pääasiassa ajanvarauksella koronan aikana. Ennen koronaa asiakkaat ovat voineet käyttää Ohjaamon palveluita ilman ajanvarausta ja kävellä suoraan sisälle. Halusimme tehdä opinnäytetyömme ja tutkimuksen nimenomaan koronaan liittyen, sillä aiheesta ei vielä tiedetä paljon ja tutkimuksesta on ilmeisesti eniten kysyttyä aiheita.
8	Tutkimusmenetelmän kuvaus Käytämme tutkimusotteena määrällistä menetelmää, sillä analysoimme määrällistä aineistoa. Käytämme tutkimuksessa valmista tilastoa, jonka pohjalta teemme tutkimuksen. Käyttämämme valmis tilasto on kerätty Ohjaamon jokaisesta suoritusta yksilökäynneistä. Kvantitatiivisen tutkimuksen avulla pystytään selvittämään prosentiosuuksiin ja lukumääriin liittyviä kysymyksiä. Tutkimusmenetelmän avulla pystytään vastaamaan kysymyksiin "kuinka moni, kuinka paljon ja kuinka usein". Kvantitatiivisessa tutkimuksessa käytetään "mittareita". Niiden avulla saadaan määrälliseen muotoon muutettava sanallinen tieto sekä määrällinen tieto tutkittavasta aiheesta.
9	Tutkimuksessa käytettäväksi pyydettyä aineisto (asiakirjatiedot) Kotkan Ohjaamon anonyymina täytetyt tilastot yksilökäynneistä
10	Muut tutkimuksessa käytettävät tiedot (muut asiakirjatiedot, tutkittavilta haastattelu/kyselyin saatavat tiedot) Mahdolliset kysymykset koordinaattoriltamme tai muilla Ohjaamon työntekijöiltä
11	Tutkimusrekisterin tietotyypit a) Tutkimusrekisteriin kerättävät henkilön yksilöintitiedot eriteltyinä

b)	Muut tiedot ja tietotyypit
12	Tutkimusaineiston suojaus, arkistointi ja hävittäminen (salassa pidettävän tiedon käsittely, suojaus, käytön valvonta, hävittäminen) Tutkimamme aineisto on tehty anonyymina
13	Tutkimuksen mahdollinen ulkopuolinen rahoitus Ei ole
14	Tutkimustulosten hyödyntäminen (julkaiseminen ym.) Tutkimus toimitetaan Kolkan kaupungille sähköisessä muodossa. Tutkimus julkaistaan sekä Ohjaamolle, että Xamkille.
15	Sitoumukset Sitoudun siihen, etten käytä saamiani tietoja potilaan/asiakkaan tai hänen läheistensä vahingoksi tai halventamiseksi tai sellaisten muiden etujen loukkaamiseksi, joiden suojaksi on säädetty salassapitovelvollisuus eikä luovuta saamiani salassa pidettäviä henkilötietoja sivulliselle. <p>Päiväys _____ Allekirjoitus _____ 1.6.2021 _____ Nimen selvennys <u>Josefiina Blomberg</u></p> <p>Päiväys _____ Allekirjoitus _____ 1.6.2021 _____ Nimen selvennys <u>Verna Hirvonen</u></p> <p>Päiväys _____ Allekirjoitus _____ _____ Nimen selvennys _____</p> <p>Päiväys _____ Allekirjoitus _____ _____ Nimen selvennys _____</p> <p>Päiväys _____ Allekirjoitus _____ _____ Nimen selvennys _____</p>

16	Liitteet ☐ Tutkimussuunnitelma ☐ Tutkimusta varten myönnetyt muut luvat ☐ Rekisteriseloste ☐ Malli tutkimushenkilöille annettavasta yhteydenotto- ja informointikirjeestä ☐ Malli tutkimushenkilöiltä pyydettävästä suostumuksesta ☐ Muut liitteet
17	Päiväys, hakijan allekirjoitus ja osoite Päiväys _____ Allekirjoitus _____ 1.6.2021 Nimen selvennys <u>Josefiina Blomberg, Verna Hir</u> Osoite _____
18	Päiväys ja ohjaavan opettajan allekirjoitus Päiväys _____ Allekirjoitus _____ _____ Nimen selvennys _____
19	Tutkimuslupahakemus toimitetaan osoitteeseen Kotkan kaupunki/Hyvinvointipalvelut Kirjaamo PL 205, 48101 KOTKA
20	Hyvinvointipalvelujen tehtävälueen johtoryhmän lausunto Kokouspäivä ja asianumero: Hylä verkkotilini 2.6.2021 § 17
21	Tutkimusluvan myöntämistä koskeva päätös Päiväys <u>2.6.2021</u> Viranhaltijan allekirjoitus <u>Pirjo Lehtinen</u> Nimenselvennys <u>Pirjo Lehtinen</u> Tehtävänimike <u>nuorisotoimenjohtaja</u>